

Nödvändig exploatering eller ett hot mot naturen?

Aktörers syn på gruvan i Norra Kärr

Bilden är tagen i Gränna och föreställer en gård med utsikt över Vättern.

Isabella Campbell

MVEK12 Examensarbete för kandidatexamen 15 hp, Lunds universitet

Handledare: Karl Holmberg, Institutionen för Teknik och Samhälle, Lunds universitet

Omslagsbild: Isabella Campbell (2026)

Miljö- och Geovetenskapliga institutionen

Lunds universitet

Lund 2026

Abstract

The demand for rare earth elements (REE) has increased with the growing need for technologies used in renewable energy. At the same time, the establishment of mining projects can generate conflicts between economic and technological interests and local environmental values. This study focuses on the proposed mining project at Norra Kärr in Jönköping County, one of the most significant potential deposits of rare earth elements in Sweden. The aim of the study is to analyze how different actors justify their support for or opposition to a potential mine at Norra Kärr. Particular attention is given to how arguments related to the green transition and the need for critical raw materials are weighed against arguments concerning environmental protection and the preservation of natural and water environments. The study uses a qualitative research design combining semi-structured interviews with a document analysis of relevant public records and policy documents.

The results showed that different actors justify their positions on the mining issue based on different understandings of sustainability, environmental responsibility and societal benefit. Representatives from the mining company Greena Minerals AB and other actors supporting the project emphasize the strategic importance of rare elements for the green transition as well as the importance of resource supply within Europe. In contrast, organizations opposing the mine, such as Naturskyddsföreningen Jönköping with Norra Kärrs Vänner and Lantbrukarnas Riksförbund, highlights risk related to impacts on biodiversity and the long-term environmental consequences on the lake Vättern if the water gets contaminated by the mine. Opponents also question whether the green transition can truly be considered sustainable, if it relies on further resource extraction that may create environmental problems elsewhere. The study contributes to an increased understanding of how conflicts around mining establishments are formulated and motivated by different actors with different positions regarding sustainability and the green transition.

Populärvetenskaplig sammanfattning

Den gröna omställningen beskrivs ofta som nödvändig för att minska klimatförändringarna och skapa ett mer hållbart samhälle. För att kunna bygga elbilar, vindkraftverk och annan grön teknik behövs stora mängder metaller och mineral. Särskilt viktiga är så kallade sällsynta jordartsmetaller, förkortat REE, som används bland annat i batterier och magneter. Samtidigt väcker utvinningen av dessa metaller många frågor kring miljö och naturresurser.

I Norra Kärr, ett område nära Vättern, i Jönköpings- och Ödeshögs kommun finns en av Europas största kända fyndigheter av sällsynta jordartsmetaller. Företag och vissa politiska aktörer menar att en gruva skulle kunna bidra till Europas försörjning av viktiga råvaror och minska beroendet av import från andra länder, framför allt Kina. De lyfter också fram att metallerna behövs för den gröna omställningen och utvecklingen av ny teknik. Samtidigt möter planerna på gruvdrift kritik från miljöorganisationer, lokala grupper och andra aktörer. Kritiken handlar framför allt om risker för miljön och för Vättern, som är en av Sveriges största dricksvattentäkter. Motståndarna uttrycker oro för att gruvverksamheten kan påverka vattenkvaliteten, skada naturområdet och förändra landskapet under lång tid framöver.

Den här studien undersöker hur olika aktörer motiverar sitt stöd för, eller motstånd mot, en potentiell gruva i Norra Kärr. Fokus ligger på hur argument om den gröna omställningen och behovet av kritiska råvaror ställs mot argument om miljöskydd och bevarande av natur- och vattenmiljöer. För att undersöka detta har semistrukturerade intervjuer genomförts med olika aktörer samtidigt som offentliga dokument har analyserats. Studien visar att aktörerna utgår från olika värderingar och prioriteringar när de argumenterar för sina positioner. Förespråkare betonar främst vikten av att säkra tillgången till kritiska råvaror inom Europa och menar att gruvprojektet kan bidra till den gröna omställningen. Motståndare fokuserar istället på miljörisker och på vikten av att skydda natur- och vattenresurser.

Studien visar att den gröna omställningen inte endast handlar om tekniska lösningar utan också om svåra avvägningar mellan olika samhällsintressen. Frågan om Norra Kärr visar hur frågor om klimat, naturresurser och miljöskydd kan skapa motsättningar mellan nationella mål och lokala värden. Studien kan därför bidra till en ökad förståelse för hur konflikter kring naturresurser uppstår och varför frågor om klimat, gruvdrift och miljöskydd ofta blir känsliga.

Innehållsförteckning

Inledning	6
Syfte och forskningsfråga	7
Bakgrund.....	8
Teori.....	10
De sällsynta jordartsmetallernas betydelse i den gröna omställningen.....	10
NIMBYism och lokalt motstånd.....	10
Metod.....	12
Intervjuer.....	12
Besök	12
Dokumentanalys.....	13
Forskningsetiska överväganden.....	14
Analys och Diskussion	15
Grön omställning och kritiska råvaror.....	15
Miljöskydd och naturvärden	16
Risker för lokal miljö	18
Lagstiftning och riksintressen	21
Avslutande diskussion	22
Slutsats	24
Tack.....	25
Referenslista	26

Inledning

Omställningen mot ett mer hållbart samhälle har under den senaste tiden blivit en central politisk och ekonomisk fråga. För att minska utsläppen av växthusgaser och ställa om till förnybara energisystem krävs omfattande tekniska lösningar där utveckling av exempelvis vindkraft och elfordon spelar en avgörande roll. Särskilt viktiga i detta sammanhang är så kallade kritiska råmaterial där man bland annat finner sällsynta jordartsmetaller (Rare Earth Elements), även kallade REE (IEA, 2021; Depraite & Goutte, 2023). Dessa utgör en grupp av sjutton grundämnen med liknande kemiska egenskaper och är listade av europeiska kommissionen som kritiska mineral (Europeiska kommissionen, u.å). Trots dess benämning är koncentrationen av REE i jordskorpan inte särskilt ovanlig i jämförelse med andra vanliga metaller som exempelvis koppar och zink. Skillnaden är dock att de sällsynta jordartsmetallerna ofta inte förekommer ensamma utan är blandade med andra vilket gör individuella mineral svåra att isolera och därmed är det svårt att upptäcka en mineralfyndighet som är ekonomiskt utvinningsbar (Depraite & Goutte, 2023).

Behovet av REE har ökat under de senaste åren i samband med att efterfrågan på grön energi och teknik stigit (IEA, 2021; Depraite & Goutte, 2023). De har unika egenskaper som gör dem lämpliga för användning i högteknologisk industri, främst som komponenter i olika typer av magneter, ledningar och kablar som i sin tur bland annat används i vindkraftverk, mobiltelefoner och elbilar (Depraite & Goutte, 2023). Globalt sett dominerar utvinningen av dessa metaller av ett fåtal länder, där Kina står för majoriteten av all råvaruexport och även är dominerande gällande produktion vilket innebär att många länder som har utvinning skeppar mineral till landet för att låta dem bearbetas (Depraite & Goutte, 2023; IRENA, 2022). Samtidigt ser vi en alltmer komplicerad geopolitisk situation där stater och företag kämpar om att få tillgång till dessa resurser. På grund av detta blir det mer strategiskt viktigt med fyndigheter och gruvetableringar i Europa för att minska beroendet av import, vilket också har blivit ett uttalat mål för EU (Europeiska kommissionen, u.å). Samtidigt som behovet av kritiska råmaterial ökar, innebär mineralutvinning ofta betydande ingrepp i naturmiljön vilket kan skapa motstånd och konflikter mellan olika samhällsintressen. Forskning visar att motstånd mot gruvprojekt ofta uppstår i konflikter mellan ekonomiska intressen och miljö- samt samhällsvärden (Conde, 2017). Konflikterna är ofta kopplade till oro över miljöpåverkan, exempelvis risker för vattenföroreningar, markförstöring och påverkan på lokala ekosystem. Forskningen betonar också att lokala samhällen kan uppleva begränsat inflytande över beslutsprocesser kring gruvetableringar vilket kan bidra till protester (Conde, 2017). Ur ett miljö- och rättviseperspektiv kan man förstå gruvkonflikten som olika konflikter där värden, som exempelvis ekonomisk eller teknisk utveckling och naturresurs- eller miljöskydd, ställs mot varandra.

Målkonflikten mellan mineralutvinning och miljöskydd blir särskilt tydligt när gruvprojekt planeras i områden med höga natur- eller skyddsvärden. I sådana fall uppstår ofta en konflikt mellan nationella eller globala intressen, som råvaruförsörjning och klimatomställning, och lokala intressen kopplade till miljö och natur. Dessa målkonflikter involverar vanligtvis flera olika aktörer och kan bland annat vara företag, myndigheter, intresseorganisationer och lokala grupper med skilda uppfattningar om hur marken bör användas (Rodríguez-Pose & Bartalucci, 2023). I Sverige är Norra Kärr en av de mest kända och potentiellt exploaterbara fyndigheterna av sällsynta jordartsmetaller som har pekats ut som en potentiell källa för att stärka den europeiska försörjningen. Förespråkare för projektet framhåller behovet av sällsynta jordartsmetaller i den gröna omställningen samt möjligheterna till ekonomisk utveckling och ökad självförsörjning av strategiska råvaror (Greena Minerals, 2024a; Greena Minerals 2024b). Samtidigt möter projektet också kritik från miljöorganisationer och lokala aktörer (Eriksson, 2024). Kritiken grundas främst i oron över risker för den lokala miljön och påverkan på Vättern som är en viktig vattentäkt. Man menar att gruvdrift kan leda till föroreningar, särskilt genom

avfall och kemikalier, vilket kan få långsiktiga konsekvenser för vattenkvaliteten. Det gör Norra Kärr till ett intressant fall för att studera hur olika aktörer motiverar behovet av gruvdrift och hur risker och värden formuleras i relation till den gröna omställningen.

Syfte och forskningsfråga

Syftet med studien är att analysera hur olika aktörer motiverar stöd för, respektive motstånd mot, en potentiell gruva i Norra Kärr. Studien fokuserar särskilt på hur argument kopplade till den gröna omställningen och behovet av kritiska råvaror ställs mot argument om miljöskydd och bevarande, samt hur risker och värden kopplade till natur, vatten och lokal miljö formuleras av olika aktörer.

Forskningsfrågan som undersöks är:

1. Hur motiverar olika aktörer stöd för respektive motstånd mot en gruva i Norra Kärr i relation till den gröna omställningen och avvägningen mellan nyttjande av naturresurser och skydd av naturvärden?

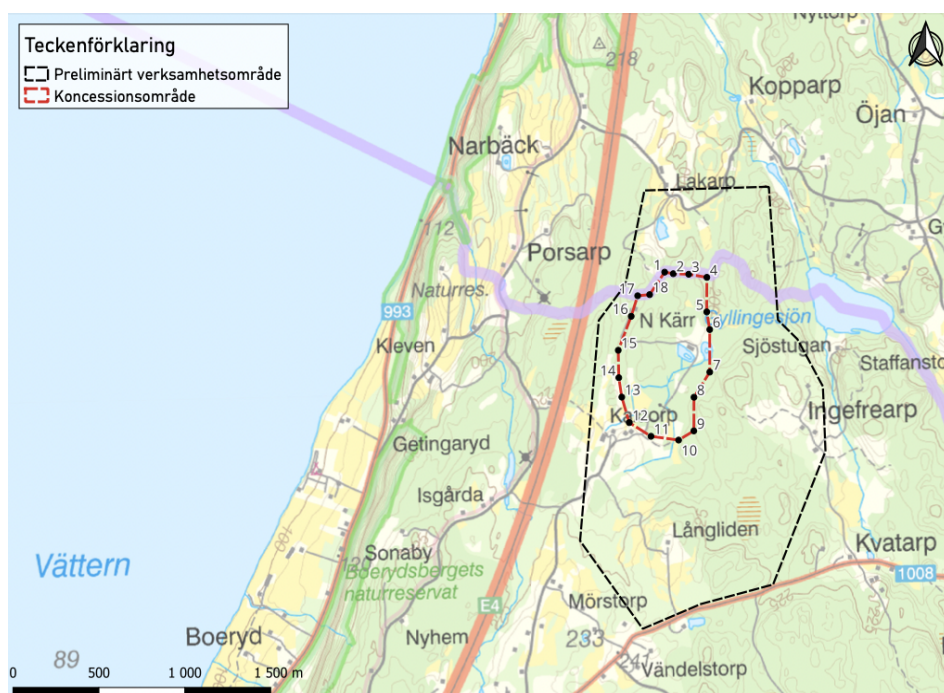

Bakgrund

Norra Kärr identifierades redan under tidigt 1900-tal som en ovanlig bergartsförekomst när K.E Norman upptäckte ett mindre område av alkaliska bergarter i området (Sjökvist, 2021; Blomberg, 1906). Flera år av forskning och undersökning har vidare visat att berggrunden utgörs av en alkalin intrusion främst bestående av nefelinsyenit (Claeson et al., 2006). Mer specifikt dominerar en typ av nefelinsyenit kallad grännait i Norra Kärr. Detta är en bergart som, till skillnad från många andra bergarter i Sverige, saknar kvarts och istället innehåller mineral som nefelin och alkalifältspat. Denna typ av magmatiska bergart skapar förutsättningar som ger möjlighet för vissa ämnen, som REE, att koncentreras i mineral när intrusionen bildas (Dostal, 2017). När magman tränger upp ur jorden vid bildandet av en alkalin intrusion sker kristallfraktionering. Detta är en process där mineral som kristalliserar tidigt ur en magma separeras från smältan. Under denna process kan olika ämnen, som REE, bindas till mineralen beroende på om de passar in i dess kristallstruktur. När smältan sedan stelnar bildas REE-rika mineralpartier (Dostal, 2017). I Norra Kärr återfinns de sällsynta jordartsmetallerna lantan och lantaniderna samt skandium och yttrium (SGU, 2024; Greena Minerals AB, 2024a).

År 2009 togs prospekteringsrätterna i anspråk av företaget Tasman Metals Ltd (nu Leading Edge Materials Corp), vilket gav dem tillstånd att undersöka och kartlägga mineralerna i Norra Kärr. Detta bidrog till att området utvecklades till en av de största identifierade fyndigheterna av sällsynta jordartsmetaller i Europa (Sjökvist, 2021). Företaget ansökte vidare om bearbetningskoncession 2013 vilken beviljades men i ett senare skede upphävde Högsta förvaltningsdomstolen (2016) koncessionen år 2016 då man ansåg miljökonsekvensbeskrivningen otillräcklig. Idag befinner sig projektet Norra Kärr återigen i steget bearbetningskoncession då Leading Edge Materials Corp dotterbolag Greena Minerals AB har ansökt om en ny bearbetningskoncession hos Bergsstaten år 2024.

Det potentiella verksamhetsområdet Norra Kärr planeras bli ett 800 meter långt, 400 meter brett och 150 meter djupt dagbrott (Greena Minerals, 2024a). Brytningen avser lantan och lantanider, nefelinsyenit, bly, niob, skandium, yttrium och zirkonium vilka samtliga, enligt 1 kap. 1 § Minerallagen (1991:45), är koncessionsmineral. Figur 1 visar en skalenlig översiktskarta över det potentiella verksamhetsområdet i Norra Kärr.

Gruvverksamheten i Sverige prövas genom två huvudsakliga regelverk. Dessa är Minerallagen (1991:45) och Miljöbalken (1998:808) och de utgör två separata, men parallella, prövningsprocesser. Det är Bergsstaten som huvudsakligen beslutar och ansvarar för ärenden gällande prospektering och utvinning av mineral i enlighet med minerallagen, medan det är Mark- och miljödomstolen som i ett senare skede beslutar om miljötillstånd enligt miljöbalken (SGU, 2025). När ett företag ansöker om bearbetningskoncession görs det hos Bergsstaten. Ansökan består till största del av en malmbevisning och en miljöbedömning som ska inkludera en miljökonsekvensbeskrivning (SGU, 2025). Bergsstaten prövar ärendet och utreder om kraven i minerallagen är uppfyllda för att avgöra om bearbetningskoncession kan beviljas. I vissa fall kan Bergsstatens prövning skickas vidare till regeringen. Detta kan enligt 8 kap. 3 § (1991:45) bero på att bergmästaren och länsstyrelsen ser olika på frågan eller om ärendet är "särskilt viktigt ur allmän synpunkt". I mars 2026 lämnade bergmästaren över beslutet gällande bearbetningskoncession för Norra Kärr till regeringen för prövning med inställningen att företaget bör beviljas bearbetningskoncession (Bergsstaten, 2026). Detta då Bergsstaten och Länsstyrelsen Östergötland inte hade samma åsikt gällande de villkor som skulle gälla för bearbetningskoncessionen.

Vid etablering av gruvverksamhet uppstår ofta konflikter mellan olika markintressen då gruvor tar stora markområden i anspråk under lång tid. Enligt 3-4 kap. Miljöbalken (1998:808) ska hushållningsbestämmelserna prövas och tillämpas vid bearbetningskoncession vilket innebär att mark- och vattenområden ska användas på ett sätt som är ekologiskt, socialt och samhällsekonomiskt hållbart. Inom ramen för dessa bestämmelser kan områden som är av särskild betydelse ur ett nationellt perspektiv pekas ut som riksintressen. Dessa kan både avse bevarandebestämmelser, såsom naturvård, eller exploatering, exempelvis mineralutvinning. Även om dessa utpekanden inte är juridiskt bindande har de stor betydelse vid prövningar eftersom åtgärder som skadar eller försvårar det avsedda användandet av området ska undvikas (SGU, 2025). I Norra Kärr sammanfaller flera riksintressen inom samma geografiska område vilket ger upphov till målkonflikter och behov av avvägningar mellan olika samhällsintressen.

Teori

De sällsynta jordartsmetallernas betydelse i den gröna omställningen

EU:s förordning “Critical Raw Material Act” (2023) definierar vilka mineral och metaller som är kritiska för den gröna omställningen. På listan återfinns sällsynta jordartsmetaller (REE). Sällsynta jordartsmetaller spelar enligt International Renewable Energy Agency, IRENA, (2022) en stor roll i den gröna omställningen i och med att de är nödvändiga komponenter i batterier, magneter och vindkraftverk vilket är teknik som möjliggör omställningen. Av denna anledning ökar efterfrågan på dessa mineral och IRENA (2022) beräknar att den totala efterfrågan på REE förväntas öka med 41% till år 2030. Forskningen framhåller samtidigt att brytning och produktion är koncentrerad till ett fåtal länder där Kina är en central aktör när det kommer till bearbetning och produktion (Brown et al., 2024; Depraite & Gouette, 2023; IRENA, 2022). Aktörernas Man menar därför att andra länder behöver utveckla egen gruvdrift och inte minst bearbetning av kritiska råmaterial för att en bredare tillgång och säkerhet av REE ska kunna säkerställas (Brown. et al., 2024; IRENA, 2022). Detta har lett till ett ökat intresse för europeiska fyndigheter av sällsynta jordartsmetaller där Norra Kärr har lyfts fram som en potentiell resurs i den europeiska försörjningen.

Samtidigt är det flera forskare som lyfter fram att utvinning och bearbetning av sällsynta jordartsmetaller för den gröna omställningen liknar den problematik vi ser med utvinningen av fossila resurser där vi, genom ansträngningar för att lösa ett miljöproblem, skapar eller förvärrar ett annat, så kallad "problem-shifting" (De Leeuw, 2024; Wood Hansen & van den Bergh, 2023; Brown et al., 2024). Man betonar att den gröna omställningen inte nödvändigtvis avlägsnar miljöproblem utan istället flyttar problemen till de områden där material utvinns. De Leeuw beskriver vidare den gröna omställningens ökade behov av kritiska råmaterial som en form av “green extractivism” där omställningen fortsatt bygger på storskalig exploatering av naturresurser. Extraktivism, härlett från "extract", beskrivs i akademisk litteratur som storskalig tillägnande av naturresurser, ofta relaterat till mineralbrytning (De Leeuw, 2024). Enligt detta perspektiv riskerar den gröna omställningen att skapa nya miljökonflikter där lokala miljöer och samhällen får bära konsekvenserna av den globala klimatomställningen. De Leeuw (2024) med flera pekar därför på behovet av att minska den totala utvinningen av resurser. Detta är en tydlig konflikt inom den gröna omställningen. Å ena sidan finns behovet av sällsynta jordartsmetaller för en omställning mot minskad användning av fossila resurser, å andra finns den eventuella underliggande problematiken med att endast byta en energi- och materialkälla mot en annan och riskera att skapa nya former av miljöbelastning.

NIMBYism och lokalt motstånd

NIMBY är en förkortning av “Not In My Backyard” och beskriver situationen där människor motsätter sig etableringar av olika verksamheter i sitt närområde av mer eller mindre själviska anledningar (Essiason 2014; Wolsink, 2000). Wolsink definierar exempelvis NIMBYism som situationer där människor kombinerar en positiv inställning till ett projekt med lokalt motstånd baserat på upplevda personliga kostnader och fördelar. NIMBYism förklaras ofta genom att många projekt har geografiskt koncentrerade kostnader samtidigt som fördelarna är mer spridda i samhället. Foster och Warren (2021) menar att detta skapar en konflikt mellan lokalbefolkningen och statens eller företagets ambitioner att genomföra projekt. Författarna argumenterar dock för att NIMBYism inte endast förstår som ett uttryck för lokalt egenintresse utan att detta uppstår då lokalbefolkningen ofta får bära konsekvenserna av projekt utan att kompenseras eller ges inflytande i beslutsprocesser. Forskning har även kritiserat den

negativa synen på NIMBYism. I artikeln *How im(Moral) is the “NIMBY” Stand?* (Rodrigues dos Santos, 2021) argumenteras det för att lokalt motstånd mot miljöpåverkande verksamheter inte nödvändigtvis behöver vara själviskt utan kan grundas i etiska överväganden kring exempelvis miljöskydd och skydd för lokalsamhället. Perspektivet blir särskilt relevant i relation till gruvetableringar. Menegaki och Kaliampakos (2014) menar att faktorer som misstro mot företag och myndigheter, oro för miljöpåverkan, en upplevd brist på delaktighet i beslut och brist på kompensation kan spela en viktig roll i lokala konflikter kring gruvor. Motståndet kan ses som ett uttryck för oro över de långsiktiga miljömässiga konsekvenser som bland annat påverkan på vattenresurser, biologisk mångfald och markanvändning vilka gruvetableringar för med sig. NIMBYism kan därför även förstås som en del av bredare miljökonflikter snarare än ett uttryck för egenintresse.

Metod

Studien genomfördes med en kvalitativ metod i form av intervjuer och dokumentanalys. En kvalitativ ansats var lämplig då syftet var att undersöka hur olika aktörer motiverar stöd för respektive motstånd mot en potentiell gruva, samt hur dessa argument formuleras. Metoden möjliggjorde en fördjupad förståelse för aktörernas resonemang, värderingar och tolkningar av gruvprojektet.

Intervjuer

Som en del av datainsamlingen genomfördes semistrukturerade intervjuer vilket innebar att färdiga intervjufrågor användes (se bilaga) samtidigt som det fanns utrymme för följdfrågor och fördjupning av vissa resonemang (Bryman, 2018, s. 682). Metoden valdes för att möjliggöra en nyanserad förståelse av hur olika aktörer resonerade kring gruvprojektet och vilka argument de förde fram.

Totalt genomfördes intervjuer med 8 personer, som företräder sex aktörer, som representerar olika positioner i frågan vilka redovisas i tabell 1.

Tabell 1: Intervjuade aktörer och datum för när intervjun hölls.

Aktör	Datum
Länsstyrelsen i Jönköpings län	26 mars 2026
Föreningen Norra Kärrs Vänner	26 mars 2026
Bergsstaten, Bergmästaren	27 mars 2026
Naturskyddsföreningen Jönköpings länsförbund	1 april 2026
Lantbrukarnas Riksförbunds regionförbund i Östergötland	9 april 2026
Greenna Minerals AB	17 april 026

Dessa aktörer valdes genom ett urval i syfte att inkludera myndigheter, företaget bakom projektet samt intresseorganisationer och lokala aktörer. Urvalen möjliggjorde en jämförelse mellan aktörer som uttryckte stöd för respektive motstånd mot den potentiella gruvetableringen, samt aktörer med en mer prövande eller reglerande roll i de olika tillståndprocesserna.

Intervjuerna spelades in och transkriberades i efterhand vilket möjliggjorde en noggrann analys av materialet. Transkriberingarna användes sedan som underlag för analysen.

Besök

Som en del av datainsamlingen genomfördes även ett besök i Gränna, nära gruvområdet i Norra Kärr. I samband med besöket genomfördes intervjun med företaget Greenna Minerals AB på plats. Detta möjliggjorde en ökad förståelse för kontexten inklusive de geografiska förutsättningarna i Gränna och betydelsen för närboende och lokala aktörer. Besöket bidrog till att sätta intervjumaterialet större sammanhang och underlättade tolkningen av de argument som framfördes.

Dokumentanalys

För att komplettera intervjuerna genomfördes även en dokumentanalys av relevanta skriftliga källor kopplade till Norra Kärr. De analyserade dokumenten utgjordes av offentliga handlingar och är listade i tabell 2. I analysen har också hänsyn tagits till Miljöbalken (1998:808), Minerallagen (1991:45) och EU:s policyramverk "Critical Raw Material Act" då de utgör legala ramverk kopplade till ämnet.

Tabell 2: Dokumenttyper som har analyserats.

Aktör	Dokumenttyp
Greenna Minerals AB	Ansökan om bearbetningskoncession
Greenna Minerals AB	Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av området Norra Kärr för bearbetningskoncession
Greenna Minerals AB	Bemötande till Bergsstaten
Bergsstaten	Beslut om överlämnande till riksdagen
Bergmästaren	Bergmästarens yttrande (enligt minerallag)
Naturskyddsföreningen	Mineralpolicy
Jönköpings länsstyrelse	Yttrande
Östergötlands länsstyrelse	Yttrande
Naturskyddsföreningen Östergötland	Yttrande
Naturskyddsföreningen Jönköpings länsförbund	Yttrande
Naturskyddsföreningen i Linköpings krets	Yttrande
Lantbrukarnas Riksförbunds regionförbund i Jönköping och Östergötland	Yttrande
Föreningen Norra Kärrs Vänner	Yttrande
Högsta förvaltningsdomstolen	Mål nr 2047-14
Högsta förvaltningsdomstolen	Mål nr 798-21

Dokumentanalysen syftade till att undersöka hur argument kring gruvprojektet formulerades i formella och offentliga sammanhang. Kombinationen av intervjuer och dokument bidrog till en mer heltäckande analys, där materialet kunde komplettera varandra i de fall när vissa perspektiv saknades i en av källorna.

Materialet från intervjuerna och dokumenten analyserades tematiskt. Denna genomfördes i flera steg där materialet först lästes igenom flera gånger för att skapa en helhetsförståelse. Därefter identifierades återkommande teman och centrala argument i hur olika aktörer beskrev och motiverade sina positioner (Bryman, 2018, s. 702-704). Teman som identifierades och analyserades i materialet var: grön omställning och kritiska råvaror, miljöskydd och naturvärden, risker för lokal miljö samt

lagstiftning och riksintressen. Dessa teman analyserades och jämfördes mellan olika aktörer för att identifiera likheter och skillnader i hur argument formulerades samt vilka värden och intressen som betonades. Analysen fokuserade särskilt på hur olika värden, såsom global nytta och lokal miljöpåverkan, vägdes mot varandra i diskussionen om gruvprojektet.

I analysen kommer de olika intervjuade aktörerna att refereras till enligt förkortningarna i tabell 3.

Tabell 3: Förkortningar av de intervjuade aktörernas fullständiga namn.

Fullständigt namn på aktör	Förkortning av aktörens namn
Länsstyrelsen i Jönköpings län	Jönköpings länsstyrelse
Föreningen Norra Kärrs Vänner	NKV
Bergsstaten	Bergsstaten
Naturskyddsföreningen Jönköpings länsförbund	Naturskyddsföreningen Jönköping
Lantbrukarnas riksförbunds regionförbund i Östergötland	LRF Östergötland
Greenna Minerals AB	Greenna Minerals

Forskningsetiska överväganden

Forskningsetiska överväganden gjordes i samband med intervjuerna. Respondenterna informerades om studiens syfte, hur materialet skulle användas och att deltagandet var frivilligt. Intervjuerna användes enbart för forskningsändamål och behandlades konfidentiellt. Respondenterna erbjöds möjlighet att vara anonyma, särskilt i de fall då de uttalade sig som privatpersoner. De dokument som analyserades utgjordes av offentliga handlingar. Då studien bygger på kvalitativa intervjuer och dokumentanalys har även reflexivitet varit en viktig del av processen. Analysen bygger på tolkningar av materialet vilket innebär att perspektiv och egen förståelse kan påverka resultatet (Bryman, 2018, s. 65 & 471). För att nå transparens och opartiskhet har analysen därför genomförts med ambitionen att ha distans till materialet och skilja respondenternas egna värderingar från åsikter från den organisation eller det företag de representerar. Detta har bland annat gjorts genom att relatera tolkningarna till det material som samlats in samt till relevant forskning.

Analys och Diskussion

Analysen bygger på fyra centrala teman som identifierats under bearbetningen av materialet.

Grön omställning och kritiska råvaror

I aktörernas argumentation kring Norra Kärr framträder den gröna omställningen och behovet av kritiska mineraler som ett centralt tema. Förespråkare för gruvan, särskilt Greenna Minerals, framställer fyndigheten som viktig för den gröna omställningen där mineralerna idag kommer att spela en avgörande roll.

*“Utifrån nuvarande geologiskt kunskapsunderlag beskrivs
fyndigheten som en av de mest betydande kända förekomsterna
av tunga sällsynta jordartsmetaller i Europa”
(Intervju med Greenna Minerals, 17 april 2026)*

*“De mineral som finns i Norra Kärr är viktiga komponenter
i teknologier kopplade till den gröna omställningen.”
(Intervju med Greenna Minerals, 17 april 2026)*

I företagets ansökan framhålls att efterfrågan på dessa mineraler förväntas öka kraftigt fram till 2030 och 2050 och att EU:s beroende av Kina gör situationen kritisk (Greenna Minerals, 2024a). Norra Kärr framställs därför inte bara som ett svenskt projekt utan som en resurs med betydelse för hela EU. Företaget hänvisar även till EU:s Critical Raw Material Act vilket framställer gruvan som viktig för försörjningsberedskapen. En potentiell gruva kan enligt företaget stärka försörjningssäkerheten i Sverige då man i och med brytning hade kunnat minska beroendet av import från länder som exempelvis Kina. Greenna Minerals betonar även att fyndigheten är ovanlig och att alternativa platser för utvinning är begränsade. Argumentationen bygger på idén att den gröna omställningen kräver en ökad tillgång på kritiska råvaror och att klimatmålen och samhällsutvecklingen motiverar ny gruvbrytning (Brown et al., 2024; Depraite & Gouette, 2023; Greenna Minerals, 2024a; Greenna Minerals, 2024b; Intervju med Greenna Minerals, 17 april 2026; IEA, 2021; IRENA, 2023). Greenna Minerals argumenterar även för att den globala klimatnyttan och behovet av kritiska råvaror väger tyngre än den lokala miljöpåverkan. Företaget menar att gruvans miljöpåverkan kan begränsas genom teknik och reglering och beskriver projektet som ett exempel på att öppna gruvor mer hållbart. Den lokala påverkan framställs som “avgränsad” samtidigt som klimatnyttan och betydelsen för den gröna omställningen beskrivs som mycket stor (Intervju med Greenna Minerals, 17 april 2026).

Även Bergsstaten legitimerar utvinningen i Norra Kärr genom att hänvisa till att mineralerna är klassade som koncessionsmineral och att fyndigheten är av riksintresse och därför redan bedömd som nationellt viktig av staten (Bergsstaten, 2026). Av denna anledning anser man att bearbetningskoncession bör beviljas, vilket tar företaget ett steg närmare den faktiska brytningen. Samtidigt är Bergsstaten noga med att tillägga att de inte tar ställning till huruvida gruvan öppnar eller inte då deras uppgift just nu i Norra Kärr endast är att i enlighet med minerallagen bevilja eller avslå bearbetningskoncession (Intervju med Bergsstaten, 27 mars 2026).

Materialet visar också att det geopolitiska perspektivet har fått en större betydelse i frågan ur ett större perspektiv.

“I ljuset av det geopolitiska läget har frågor om försörjningstrygghet och tillgång till sällsynta jordartsmetaller fått ökad uppmärksamhet”
(Intervju med Greena Minerals, 17 april 2026)

“Mineraltillgången betraktas som en resurs av betydande omfattning”
(Intervju med Greena Minerals, 17 april 2026)

Aktörerna hänvisar till Europas beroende av Kina och till behovet av ökad självförsörjning och Bergsstaten nämner att utvinningsintressen därför kan få en större tyngd i dagens geopolitiska situation (Intervju med Bergsstaten, 27 mars 2026). Jönköpings länsstyrelse beskriver att de som myndighet även har fått ett större uppdrag kring beredskap och självförsörjning och att förändringarna i omvärlden kan göra geopolitiken till en viktig fråga framöver när man gör en avvägning mellan olika markanvändningsintressen (Intervju med Jönköpings länsstyrelse, 26 mars 2026). De beskriver fyndigheten i Norra Kärr som attraktiv och intressant ur ett politiskt perspektiv om Europa vill bli mer självförsörjande på mineraler.

Tidigare forskning visar att Europas beroende av Kina när det gäller produktion och bearbetning av REE har bidragit till ett ökat fokus på europeisk självförsörjning (Brown et al., 2024; Depraeter & Gouette, 2023; IRENA, 2022). Aktörernas argumentation kan därför förstås som en del av den geopolitiska utvecklingen där kritiska råmaterial kopplas till försörjningssäkerhet.

Miljöskydd och naturvärden

I materialet framträder även en tydlig målkonflikt mellan lokal påverkan och argument om global klimatnytta.

NKV beskriver konflikten som en bredare fråga om hur olika miljöintressen vägs mot varandra i samhället (Intervju med NKV, 26 mars 2026). Föreningen menar att frågan om klimatnytta måste vägas mot andra frågor som biologisk mångfald, vattenresurser och andra miljövärden. I resonemanget finns en kritik mot vad som beskrivs som “stuprörstänkande” där fokus på minskade utsläpp riskerar att skapa nya miljöproblem på andra ställen. Detta kan kopplas med forskningen som problematiserar den gröna omställningens ökande behov av mineralutvinning (Brown et al., 2024; De Leeuw, 2024; Rodríguez-Pose & Bartalucci, 2024; Wood Hansen & van den Bergh, 2023). Flera forskare menar att en storskalig ökning av utvinning och bearbetning av kritiska råmaterial riskerar att skapa liknande problem som tidigare, där miljöbelastningen i stället flyttades till andra resurser och geografiska områden vilket är det som kallas “problem- shifting” (De Leeuw, 2024; Wood Hansen & van den Bergh, 2023).

“Man kan inte kalla det en grön omställning om man löser frågan om elektrifiering men samtidigt skapar stora miljöproblem.”
(Intervju med NKV, 26 mars 2026)

NKV hävdar exempelvis att lokalbefolkningen och naturen är de som kommer att “betala priset” medan de ekonomiska vinsterna främst ges till andra aktörer (Intervju med NKV, 26 mars 2026).

Föreningen menar också att det är viktigt att mineralerna faktiskt utvinns för att användas till den gröna omställningen i Sverige och att det inte förekommer “greenwashing” där verksamheten framställs som hållbar utan att den faktiska klimat- och miljöpåverkan redovisas i sin helhet. Man menar att det bör visas vad samhället kan vinna på verksamheten och att det annars är svårt att ta beslut och väga

miljöintressen mot varandra. Det behövs för att förstå vad som är viktigt och för att kunna göra avvägningen om det är "värt" att betala priset. Argumentet kan förstås genom konceptet om "green extractivism" där omställningen fortsätter bygga på exploatering av naturresurser trots att verksamheten motiveras med hållbarhet (De Leeuw, 2024). När NKV argumenterar för att lokalbefolkningen och naturen är de "som betalar priset" medan de ekonomiska vinsterna främst går till andra aktörer, uttrycks den kritik som finns inom "extractivism forskning" där miljömässiga kostnader ofta blir lokala medan nyttan blir mer utspridd globalt eller ekonomiskt (De Leeuw, 2024; Wood Hansen & van den Bergh, 2023; Brown et al., 2024). Liknande resonemang återfinns hos Naturskyddsföreningen Jönköping. När frågan om avvägning mellan global klimatnytta och lokal miljöpåverkan diskuteras beskriver Naturskyddsföreningen Jönköping konflikten till stor del som en fråga om rimlighet (Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026). Man menar att samhället i vissa fall behöver acceptera lokal påverkan för vissa nödvändiga verksamheter, men ifrågasätter om Norra Kärr verkligen utgör ett sånt fall. Liknande konflikter har identifierats i forskning om den gröna omställningen där lokala samhällen kan uppleva att de ska bära kostnaderna för deras lokalmiljö för att uppnå bredare eller globala mål, som exempelvis en grön omställning (Rodríguez- Pose & Bartalucci, 2024). Naturskyddsföreningen Jönköping framhåller att verksamheten riskerar att medföra stora lokala miljökonsekvenser för vattenresurser, biologisk mångfald och jordbrukslandskap. Länsstyrelsen Östergötland framhåller även de att verksamheten riskerar att medföra stora lokala miljökonsekvenser och beskriver särskilt Hålaveden som ett ekologiskt känsligt område med höga natur- och kulturmiljövärden som är känsliga för påverkan. I sitt yttrande föreslår de av denna anledning att särskilda villkor ska ställas på bolaget för att begränsa gruvverksamhetens negativa påverkan på området (Länsstyrelsen Östergötland, 2025). I Naturskyddsföreningen Jönköpings resonemang framträder också en kritik mot vad som beskrivs som ett "lättvindigt" sätt att se på naturen, där dessa stora miljöingrepp motiveras av en global klimatnytta. Frågan kopplas alltså till kritik mot själva idén om en grön omställning och man argumenterar för att den gröna omställningen inte endast kan innebära att fokus skiftas från den fossila energin till fossilfri energi utan att det också handlar om en omställning av samhället (Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026).

"Den kan liksom inte rädda oss utan vi behöver ställa om vårt livssätt också"

(Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026)

"Mänsklig omställning är viktigt"

(Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026)

Organisationen framhåller i stället behovet av minskad resursanvändning. Detta ställs då mot Greena Minerals argumentation som menar att ökad efterfrågan på REE gör ny gruvbrytning nödvändig men Naturskyddsföreningen Jönköping menar att själva efterfrågan är vad som bör ifrågasättas (Intervju med Greena Minerals, 17 april 2026; Greena Minerals, 2024; Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026).

NKV, LRF Östergötland och Naturskyddsföreningen Jönköping uttrycker en förståelse för problemet med att Kina dominerar marknaden för sällsynta jordartsmetaller. Däremot ifrågasätter de om brytning i Norra Kärr faktiskt kommer att lösa detta beroende (Intervju med NKV, 26 mars 2026; Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026; Intervju med LRF Östergötland, 9 april 2026). Kritiken riktas mot att Kina idag dominerar processen och förädlingen av dessa mineral medan Europas resurser är begränsade vilket även lyfts i tidigare forskning (Depraeter & Goutte, 2023; IRENA, 2022). Enligt aktörerna är det därför fortfarande oklart var och hur mineralerna ska bearbetas efter brytning samt vilka konsekvenser dessa processer kan innebära. NKV ifrågasätter argumentationen om gruvans betydelse för den gröna omställningen i Sverige (Intervju med NKV, 26 mars 2026). De menar

att den påstådda klimatnyttan för Sverige och EU blir osäker när materialet förmodligen ändå behöver skickas till Kina för bearbetning. I och med att mineralerna sedan fortfarande skulle säljas på en global marknad saknas möjlighet att kontrollera hur resurserna används eller säkerställa att de faktiskt bidrar till europeiska behov och en grön omställning. Liknande resonemang återkommer hos Jönköpings länsstyrelse, som menar att den globala nyttan är svår att kvantifiera eftersom mineralerna kan användas både i grön teknik och i andra sammanhang (Intervju med Jönköpings länsstyrelse, 26 mars 2026).

*“När man skriver att man ska använda någonting
till den gröna omställningen
men egentligen så sker det på en öppen marknad
och företagen är helt fria att sälja de här
mineralerna till högstbjudande.”*
(Intervju med NKV 26 mars 2026)

*“Men det finns ju inget
som säger att dessa metaller ska öronmärkas
för nyttig användning.”*
(Intervju med LRF Östergötland, 9 april 2026)

I stället framhäver aktörerna återvinning och återbruk av mineral och metaller som mer hållbara alternativ till ny gruvbrytning. NKV och LRF Östergötland argumenterar exempelvis för att i första hand prioritera återvinning av metaller innan nya gruvor öppnas (Intervju med NKV, 26 mars 2026; Intervju med LRF Östergötland, 9 april 2026). Naturskyddsföreningen som nationell organisation tar detta resonemang ännu längre i sin mineralpolicy där de argumenterar för att mineralutvinning endast bör tillåtas när andra alternativ, såsom återbruk och återvinning, inte är möjliga samt att det går att motivera miljö- och samhällskostnaderna (Naturskyddsföreningen, 2015). Föreningen betonar att naturvärden, vattenresurser och människors hälsa måste väga tyngre än ekonomiska intressen när dessa hamnar i konflikt.

Risker för lokal miljö

Ett tredje centralt tema som identifieras är risker för den lokala miljön. Konflikten handlar i detta fall dock inte bara om hur stora riskerna anses vara utan också om hur natur förstås och värderas av de olika aktörerna. Liknande konflikter återkommer i forskning om gruvprojekt där olika aktörer har skilda uppfattningar om miljörisker, naturresurser och markanvändning, vilket ofta kan leda till motsättningar kring exploatering (Conde, 2017). En del av aktörerna ser gruvans miljöpåverkan som något som kan hanteras genom rätt teknik, reglering och miljöprovning medan andra menar att miljöpåverkan är irreversibel och inte kan bli kompenserad för.

Framför allt uttrycker de aktörer som motsätter sig gruvan en oro för verksamhetens påverkan på Vättern (Intervju med Jönköpings länsstyrelse, 26 mars 2026; NKV 26 mars 2026; Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026; Intervju med LRF Östergötland, 9 april 2026). Då sjön är ett Natura-2000 område och utgör en av Sveriges viktigaste dricksvattentäkter menar flera aktörer att riskerna för föroreningar är allt för stora för att accepteras. NKV (2025) framhåller i sitt yttrande att *“det är av största vikt att Vättern inte hotas av gruvverksamheten”*. Även Lantbrukarnas riksförbunds regionförbund i Jönköping och Östergötland (2025) argumenterar för åsikten och beskriver gruvverksamheten i sitt yttrande som en *“förorenande verksamhet som oåterkalleligt förändrar miljön”*. I dessa resonemang framställs miljöpåverkan som något bestående där eventuella föroreningar

riskerar att få långsiktiga konsekvenser för både människor och natur. Naturskyddsföreningen Jönköping uttrycker en liknande ståndpunkt och menar att konsekvenserna av en möjlig förorening av Vättern på grund av gruvverksamheten skulle bli alltför omfattande med tanke på sjöns betydelse som dricksvattentäkt (Naturskyddsföreningen Jönköping, 2025; Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026). I yttrandet markerar man att *“vatten är grunden till liv”* och att människor kan leva utan de sällsynta jordartsmetallerna, men inte utan rent vatten. Man menar att gruvans plats riskerar att dricksvattentäkten kan försämrats om föroreningar från gruvan läcker dit. Argumentationen bygger på att vissa naturvärden anses så pass grundläggande att det inte kan anses vettigt att utsätta dem för risk, oavsett vilka vinster gruvprojektet kan innebära för samhället. Naturskyddsföreningen Jönköping framhåller även att Vättern redan är hotad av föroreningar från andra håll och att den potentiella gruvan skulle kunna förvärra föroreningsläget.

“Det är inte bara för att det är en dricksvattentäkt för oss människor.”

“Det är en jättekänslig sjö.”

(Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026)

Även Jönköpings länsstyrelse argumenterar för att Vätterns vattenkvalitet behöver bibehållas och skyddas (Jönköpings länsstyrelse, 2025; Intervju med Jönköpings länsstyrelse, 26 mars 2026). Man menar att verksamheten måste anpassas för att sjöns funktion som dricksvattentäkt inte ska påverkas. Myndigheten diskuterar också att man tror att riskerna sannolikt går att hantera men att begränsningen i sådana fall skulle kunna ligga i hur mycket man kan bryta ur fyndigheten för att inte utsätta miljön för risk. Samtidigt är man tydlig med att man inte gjort en fullständig bedömning ännu i och med att ansökan endast gäller bearbetningskoncession (Intervju med Jönköpings länsstyrelse, 26 mars 2026). Miljörisker kommer därför att provas noggrannare i ett senare skede under miljöprövningen. Greena Minerals presenterar däremot en annan syn på gruvverksamhet och dess miljöpåverkan. Företaget argumenterar för att miljöpåverkan kan begränsas genom skyddsåtgärder, miljöprövning och tekniska lösningar (Greena Minerals, 2024a; Greena Minerals, 2024b). Man framhäver att projektet är förändrat sedan den tidigare ansökan år 2016, bland annat genom att man flyttat den kemiska bearbetningen av materialet till en annan plats än Norra Kärr. Därför anser företaget att riskerna för spridning av kemiska ämnen som möjligen kan förorena området har minskat och så även miljö- och omgivningspåverkan. Företaget hävdar också att man anser det viktigt att gruvans verksamhet inte riskerar omgivande miljö eller dricksvattnet från Vättern.

*“Man går ju inte in i ett sånt här projekt
om det skulle äventyra dricksvattnet i Vättern.”*

(Intervju med Greena Minerals, 17 april 2026)

Man menar att projektet som det ser ut nu inte visar på några gifter som kan läcka från gruvan till skillnad från hur det såg ut innan. Samtidigt erkänner man också att gruvan *“ofrånkomligen”* blir ett synligt *“sår i naturen”* men att påverkan på landskapsbilden beskrivs som begränsad utanför själva verksamhetsområdet och att omkringliggande miljöer inte behöver skadas. Företaget framhåller också att svensk miljölagstiftning och miljöprövning är tillräckligt starka för att förhindra verksamheter som riskerar Vättern eller annan skyddsvärd miljö. Om miljökonsekvensbeskrivningen skulle visa att dricksvattnet riskeras menar företaget att projektet inte skulle kunna få tillstånd att öppna en gruva (Intervju med Greena Minerals, 17 april 2026).

Utöver Vättern finns tre andra Natura-2000 områden i närheten av Norra Kärr vilket flera aktörer framhåller som ett tecken på att området har höga naturvärden och är ekologiskt känsligt (Intervju med Jönköpings länsstyrelse, 26 mars 2026; Intervju med NKV, 26 mars 2026; Intervju med

Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026; Intervju med LRF Östergötland, 9 april 2026). Området präglas av hög biologisk mångfald med skyddsvärda arter där skyddet också är kopplat till krav på god miljö kvalitet och bevarandestatus. De aktörer som motsätter sig gruvan framställer dessa naturvärden som sårbara för påverkan från gruvverksamheten och i materialet visas en syn på naturen där biologisk mångfald och ekosystem är svåra eller omöjliga att återställa om de väl skadas. Det uttrycks även en kritik mot att ekologiska värden och intressen inte får lika mycket utrymme i beslutsprocessen jämfört med ekonomiska och tekniska intressen.

“Vi har väldigt hög biodiversitet här.”

“Och det är ju otroligt sorgligt att de [naturen] inte har en riktig röst.”

(Intervju med NKV, 26 mars 2026)

Greena Minerals uttrycker dock att inget av dessa områden ligger i det potentiella verksamhetsområdet och menar därför att påverkan på Natura-2000 områden endast kan bli indirekt (Greena Minerals, 2024b). Man argumenterar även för att det kommer att säkerställas att gruvan inte släpper ut skadliga ämnen till områdena eller medför någon otillåten påverkan på vattenkvaliteten i Vättern eller brunnar hos de närboende. Företaget bedömer också risken för att värdena i Natura-2000 områden påverkas av negativt av en grundvattensänkning som låg.

Utöver konflikten kring Vättern och Natura-2000 området i närheten finns också en stark oro för de miljö- och hälsorisker som gruvverksamheten kan innebära för lokalsamhället. De beskrivna riskerna handlar inte bara om tillfälliga störningar utan även om långsiktiga förändringar av landskapet och den lokala miljön. NKV lyfter en oro bland annat för dammspridning, buller, sprängningar och omfattande transporter i området vilket man tror kan påverka människors hälsa och lokala verksamheter i området (Intervju med NKV, 26 mars 2026). Man beskriver även en känsla av maktlöshet inför verksamheten där lokalbefolkningen upplever begränsade möjligheter att påverka eller stå emot konsekvenserna. Liknande resonemang återkommer hos LRF Östergötland som uttrycker oro för påverkan på vattenresurser, jordbruk och boendemiljöer i området (Intervju med LRF Östergötland, 9 april 2026). Naturskyddsföreningen Jönköping betonar samtidigt hur gruvan riskerar att förändra landskapet och påverka biologisk mångfald, friluftsliv och turism negativt (Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026).

Motståndet kan delvis förstås genom konceptet om NIMBYism som i att lokalbefolkningen motsätter sig verksamhet som upplevs innebära stora lokala kostnader samtidigt som nyttan framställs som nationell eller global (Essiason, 2014; Wolsink, 2000). I materialet framträder hur de potentiella riskerna, exempelvis förorenat vatten, buller, damm och påverkan på jordbruk och turism främst skulle påverka människor i närområdet. Samtidigt handlar argumenten om varför gruvan är gynnsam mer om europeisk självförsörjning och den globala och nationella gröna omställningen. Detta kan kopplas till hur Wolsink (2000) beskriver att miljökonflikter uppstår när kostnaderna är mer geografiskt koncentrerade men nyttan är spridd i hela samhället. Samtidigt framstår motståndet också som mer komplext än enbart lokalt egenintresse. Flera aktörer motiverar sin kritik genom att hänvisa till långsiktiga miljökonsekvenser, skydd av vattenresurser och oro för biologisk mångfald snarare än endast personliga nackdelar. Detta kan förstås i relation till den tidigare forskning som visar att lokalt motstånd ofta även grundas i miljömässiga och etiska överväganden snarare än att enbart motsätta sig verksamhet i sitt närområde (Rodrigues dos Santos, 2021; Rodríguez- Pose & Bartalucci, 2014; Menegaki och Kaliampakos, 2014).

Lagstiftning och riksintressen

Det sista analysystemat behandlar hur lagstiftning och riksintressen strukturerar konflikten om Norra Kärr. I fallet Norra Kärr ställs framför allt riksintresset för värdefulla ämnen och mineral mot andra riksintressen kopplade till naturvård, vattenförsörjning och olika typer av markanvändning.

En central aspekt är att processen är uppdelad i flera steg där olika frågor provas vid olika tidpunkter. Bearbetningskoncession enligt minerallagen innebär inte att gruvan automatiskt kan öppna utan ger bolaget ensamrätt att utvinna mineral och möjlighet att gå vidare i processen. Miljöfrågor och eventuella risker för omgivningen provas i stället främst i den senare miljöprövningen enligt miljöbalken. Detta framhålls tydligt av både Bergsstaten och Greena Minerals som menar att miljörisker, exempelvis påverkan på Vättern, ska hanteras senare i processen (Intervju med Bergsstaten, 27 mars 2026; Intervju med Greena Minerals, 17 april 2026).

Frågan blir relevant i Norra Kärr eftersom tidigare rättsfall understrukt behovet av tidiga miljöprövningar nära Natura-2000 områden. I Högsta förvaltningsdomstolen (Mål nr 798-21) fastslogs 2022 att Natura-2000 tillstånd behövde finnas innan bearbetningskoncession kunde beviljas av Bergsstaten. Detta bidrog till den lagändring som infördes 2024, där Natura-2000-prövningen i stället flyttades till ett senare skede tillsammans med miljötillståndet enligt Miljöbalken (SFS 2024:325, 2024). Därmed kan företag idag få bearbetningskoncession innan alla detaljerade miljökonsekvenser för Natura-2000 områden är färdigutredda. Förändringen uppfattas av vissa som ett försök att förenkla och påskynda tillståndprocessen för gruvprojekt. I fallet Norra Kärr hänvisar företaget till denna lagändring och menar att bearbetningskoncession kan provas utan att alla miljökonsekvenser behöver vara analyserade (Greena Minerals, 2024b). Bergsstaten betonar också att de som myndigheten inte tar ställning till om gruvan bör öppna eller inte utan endast bedömer om bolaget uppfyller kraven för bearbetningskoncession enligt minerallagen (Intervju med Bergsstaten, 27 mars 2026).

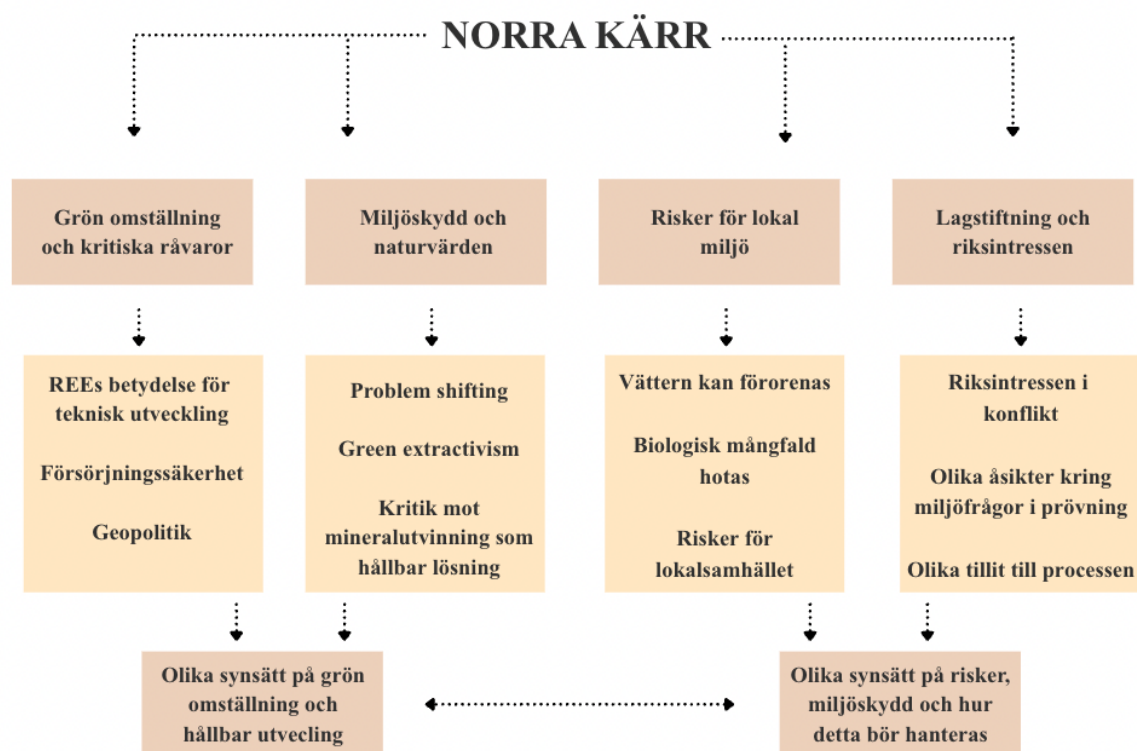
Samtidigt kritiserar flera av de gruvkritiska aktörerna denna uppdelning eftersom projektet enligt dem redan i koncessionsfasen ges juridisk och ekonomisk legitimitet (Intervju med NKV 26 mars 2026; Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026; Intervju med LRF Östergötland, 9 april 2026). Naturskyddsföreningen Jönköping och NKV uttrycker att miljökonsekvenser därmed riskerar att bedömas för sent i processen. Man menar att miljökonsekvensbeskrivningen kopplad till bearbetningskoncession beskriver projektets positiva effekter men att många miljörisker fortfarande är olösta. I och med detta kan systemet framstå som obalanserat eftersom mineralintresset kan få företräde redan innan alla miljörisker är utredda. NKV hänvisar därför även till försiktighetsprincipen i Miljöbalken och argumenterar för att osäkerheten kring Vättern innebär att koncessionen inte bör beviljas (Norra Kärrs Vänner, 2025).

Området kring Norra Kärr omfattas av flera riksintressen vilket innebär att flera samhällsintressen gör anspråk på samma geografiska område. Greena Minerals framhåller att mineralutvinningen enligt miljöbalken bör ges företräde när fyndigheten bedöms vara nationellt viktigt och hänvisar till formuleringen i Miljöbalken som beskriver att områden med värdefulla mineral så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som försvårar utvinningen (Greena Minerals, 2024a; Greena Minerals 2024b). Företaget argumenterar därför för att mineralutvinning bör ges företräde när olika riksintressen står mot varandra. Samtidigt är det viktigt att notera att området omfattas av andra viktiga riksintressen särskilt kopplade till vattenförsörjning och naturvård. Jönköpings länsstyrelse beskriver exempelvis hur flera olika samhällsintressen måste vägas mot varandra och betonar Vätterns funktion som dricksvattentäkt (Jönköpings länsstyrelse, 2025; Intervju med Jönköpings länsstyrelse, 26 mars 2026). Naturskyddsföreningen beskriver i sin mineralpolicy att systemet och lagstiftningen idag gynnar exploatering framför miljöskydd (Naturskyddsföreningen, 2015). I kritiken framträder en uppfattning om att lagstiftningen inte är neutral utan snarare skapar fördelar för gruvindustrin.

Det finns också en skillnad hos aktörerna kopplat till tilliten för systemet. Greena Minerals beskriver en stark tilltro till det svenska regelverket och menar att verksamheten endast kan tillåtas om den bedöms som säker och hållbar (Intervju med Greena Minerals, 17 april 2026). Flera av de kritiska aktörerna uttrycker däremot mer skeptiska åsikter mot systemet och även företagets långsiktiga ansvar. Lantbrukarnas riksförbunds regionförbund i Jönköping och Östergötland (2025) beskriver i sitt yttrande att man anser att gruvindustrin kommer att förbli en förorenande verksamhet oavsett hur lagstiftningen utformas eller vilka villkor som ställs vid tillståndet. Det finns också invändningar hos flera av aktörerna gällande att det är ett utländskt bolag som investerar i projektet i Norra Kärr (Intervju med NKV, 26 mars 2026; Intervju med Naturskyddsföreningen Jönköping, 1 april 2026; Intervju med LRF Östergötland, 9 april 2026). Man upplever att det hade skapat större tillit om verksamheten i stället bedrevs av ett svenskt eller statligt ägt företag. På så vis menar de att eventuella vinster i större utsträckning kommit tillbaka till samhället och skattebetalarna, vilka också är de som får stå för konsekvenserna lokalt. NKV beskriver detta som “mindre smärtsamt” än om vinsterna går till internationellt ägda företag (Intervju med NKV, 26 mars 2026).

Avslutande diskussion

Analysen visar att konflikten kring Norra Kärr handlar om mer än att bara vara för eller emot gruvverksamhet. Figur 2 sammanfattar de teman och centrala faktorer som identifierats i analysen.

Figur 2: Översikt över de teman och centrala faktorer som identifierats i analysen

Som figur 2 visar kretsar konflikten i Norra Kärr dels kring olika synsätt på hur den gröna omställningen bör genomföras, dels kring olika synsätt på miljörisker och miljöskydd och hur dessa bör hanteras. Konflikten handlar därför inte bara om Norra Kärr som plats utan också om vilka avvägningar som anses rimliga, och därmed om olika synsätt på vad hållbar utveckling innebär.

Förespråkare för gruvan framställer projektet som viktigt för försörjningen av de kritiska råvaror som behövs för den gröna omställningen och Europas minskade beroende av andra länder. Mineralutvinning beskrivs därför som en viktig del av klimatomställningen och ur geopolitisk synpunkt. Gruvan berättigas därmed inte bara som ett lokalt projekt utan som en del av ett större geopolitiskt sammanhang, vilket också överensstämmer med forskning som visar att kritiska råvaror i större utsträckning betraktas som strategiska resurser för energiomställning och försörjningstrygghet (Brown et al., 2024; IRENA, 2022). Samtidigt uttrycker man också en tilltro till svensk lagstiftning och miljöprövning där man anser att risker kan hanteras genom teknik, reglering och tillståndprocesser.

De gruvkritiska aktörerna ifrågasätter däremot om projektet verkligen kan beskrivas som hållbart. Man ifrågasätter om projektet kan bidra till en hållbar utveckling eller om detta synsätt på en grön omställning riskerar att skapa nya problem. Mineralutvinningen i den gröna omställningen beskrivs här som ett exempel på "problem shifting" där lokala miljökonsekvenser och risker för Vättern, biologisk mångfald samt människors hälsa motiveras genom argument om global klimatnytta (De Leeuw, 2024; Wood Hansen & van den Bergh, 2024). Kritiken riktas mot vad som beskrivs som "greenwashing" och "green extractivism" där fortsatt exploatering av naturresurser anses okej genom argument om hållbarhet (De Leeuw, 2024). Man ifrågasätter även varför lokalsamhället ska bära de direkta miljömässiga och sociala konsekvenserna av detta och framhåller att lokalbefolkningen och naturen är de som kommer få "betala priset" medan de ekonomiska vinsterna främst ges till andra aktörer (Conde, 2017; Rodríguez-Pose & Bartalucci, 2024). Analysen visar alltså hur den gröna omställningen innebär en målkonflikt mellan behovet av kritiska råvaror och skyddet av lokala miljövärden, där olika aktörer har skilda synsätt på vad hållbar utveckling innebär. Medan förespråkare beskriver påverkan som möjlig att hantera och begränsa menar flera kritiska aktörer att påverkan på miljön potentiellt kan bli irreversibel.

Resultatet visar att olika aktörer motiverar sitt stöd respektive motstånd mot gruvan genom olika sätt att värdera behovet av kritiska råvaror, miljöskydd, nyttjande av naturresurser och hållbar utveckling. I relation till tidigare forskning kan detta förstås som en del av de målkonflikter som uppstår när behovet av kritiska råvaror ställs mot miljöskydd och lokala samhällsintressen (Brown et al., 2024; De Leeuw, 2024; IRENA, 2022). Studien visar även att de målkonflikter som identifierats i Norra Kärr inte är unika för detta projekt. Liknande konflikter återkommer i forskning om mineralutvinning där behovet av kritiska råvaror ställs mot skydd av naturmiljöer och lokala samhällsintressen (Brown et al., 2024; Conde, 2017; De Leeuw, 2024; Rodríguez-Pose & Bartalucci, 2023). Av den anledningen kan frågor om hur samhället ska väga klimatmål, naturresursutvinning och miljöskydd mot varandra sannolikt få ökad betydelse i takt med att efterfrågan på kritiska råvaror ökar (Brown et al., 2024; De Leeuw, 2024; IRENA, 2022). Norra Kärr kan därför ses som ett exempel på de avvägningar och målkonflikter som i allt större utsträckning präglar frågan om mineralutvinning i den gröna omställningen.

Slutsats

Syftet med studien har varit att analysera hur olika aktörer motiverar stöd för, respektive motstånd mot, en potentiell gruva i Norra Kärr. Fokus har varit argument kopplade till den gröna omställningen och behovet av kritiska råvaror ställs mot argument om miljöskydd och bevarande, samt hur risker och värden kopplade till natur, vatten och lokal miljö formuleras av olika aktörer.

Sammanfattningsvis visar studien att forskningsfrågan kan besvaras genom att Norra Kärr målar upp en bredare konflikt inom den gröna omställningen där resursbehov och geopolitik ställs mot skyddet av miljö, lokala miljövärden och naturresurser. Den gröna omställningen framstår därmed inte bara som en teknisk eller ekonomisk fråga utan också som en miljömässig konflikt om mark och natur samt om vilka konsekvenser som anses rimliga och acceptabla i den gröna omställningen. Analysen antyder även att liknande konflikter kring kritiska råvaror kan komma att bli vanligare framöver i takt med att efterfrågan på mineral ökar. Studien pekar därför på att frågor om kompensation kan bli viktigare att se över i framtida lagstiftning och tillståndprocesser. Det kan exempelvis handla om ekonomisk kompensation till kommuner och lokala aktörer, som påverkas negativt av naturresursutvinningen, eller om ökade möjligheter till inflytande i tillståndprocesser. Detta skulle potentiellt kunna bidra till att skapa större lokal acceptans kring omstridda projekt som motiveras som nödvändiga för en global grön omställning. Vidare forskning skulle kunna undersöka hur olika former av just kompensation och lokalt inflytande påverkar den lokala acceptansen för liknande projekt och om åtgärderna kan bidra till att minska konflikterna. Det vore även relevant att undersöka hur liknande konflikter uttrycks i andra svenska eller europeiska gruvprojekt kopplade till utvinning av kritiska råvaror kopplade till den gröna omställningen. Det skulle kunna bidra till en ökad förståelse för de argument och målkonflikter som identifierats i fallet Norra Kärr.

När denna studie färdigställdes hade Bergsstaten (i mars 2026) lämnat över beslutet till regeringen med inställningen att företaget bör beviljas bearbetningskoncession och få ensamrätt att utvinna mineralen i Norra Kärr. Beviljas koncessionen väntar en mer omfattande miljöprövning där aktörerna kan få möjlighet att yttra sig igen.

Tack

Först och främst vill jag rikta ett stort tack till min handledare Karl för din tid och energi för att hjälpa mig att bli klar med detta arbete.

Jag vill även säga tack till alla er som har ställt upp på intervjuer och delat era åsikter, utan detta hade mitt examensarbete inte blivit av!

Till mina nära och kära, tack för allt stöd ni har gett mig under min studietid.

Referenslista

- Bergsstaten. (2026). *Bearbetningskoncession enligt minerallagen för området Norra Kärr K nr 2 i Jönköpings kommun i Jönköpings län*. Dnr. BS 22-1321-2024 (Hämtad 2026-03-10)
<https://resource.sgu.se/bergsstaten/norra-karr-k-nr-2-bes.pdf>
- Blomberg, Albert. (1906). *Sveriges geologiska undersökning*: Kartbladet Gallö.
- Brown, David., Ronghui Zhou., & Mandy Sadan. (2024). Critical minerals and rare earth elements in a planetary just transition: An interdisciplinary perspective. *The Extractive Industries and Society*, 19: 101510. <https://doi.org/10.1016/j.exis.2024.101510>.
- Bryman, Alan. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3:e uppl. Liber.
- Claeson, Dick., Nils-Gunnar Wik., Jenny Andersson., et al. (2006) *Beskrivning till regional berggrundskarta över Jönköpings län*.
- Conde, Marta. (2017). Resistance to Mining. A Review. *Ecological Economics*, 132: 80–90.
<https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2016.08.025>.
- De Leeuw, Georgia. (2024). *The comfort of alignment: Mining, green steel, and killjoy desires in Sweden/Sápmi*. [Doctoral Thesis (monograph), Department of Political Science]. Lund University.
https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/170230439/The_comfort_of_alignment_Georgia_de_Leeuw.pdf
- Depraeter, Lisa., & Stephane Goutte. (2023). The Role and Challenges of Rare Earths in the Energy Transition. *Resources Policy*, 86: 104137.
- Dostal, J. (2017, 07). Rare Earth Element Deposits of Alkaline Igneous Rocks. *Resources*, 6, 12. 10.3390/resources6030034
- Eriksson, E. (2024, 05 23). Metallerna i Norra Kärr är några av Europas största fyndigheter. *SVT Nyheter*.
- Esaiasson, Peter. (2014). NIMBYism – A Re-Examination of the Phenomenon. *Social Science Research*, 48: 185–95. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2014.06.005>.

- Europeiska kommissionen. (u.å) ”Critical Raw Materials Act - Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs”. https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials/critical-raw-materials-act_en. (Hämtad 20 april 2026).
- Foster & Warren (2021). The NIMBY Problem. <https://doi.org/10.1177/09516298211044852>.
- Greena Minerals AB. (2024a). *Ansökan om bearbetningskoncession*.
- Greena Minerals AB (2024b). *Norra Kärr miljökonsekvensbeskrivning för bearbetningskoncession*.
- Greena Minerals AB. (2025). *Dnr 1321/2024 angående ansökan om bearbetningskoncession för området Norra Kärr K nr 1 inom fastigheterna Kaxtorp 1:2 och Norra Kärr 1:2 i Jönköpings kommun i Jönköpings län och Ödeshögs kommun i Östergötlands län*. https://www.lansstyrelsen.se/download/18.74364056199c8eed1577c040/1760941081959/Norra_karr_Sökandens_bemötande_av_Lst_yttrande.pdf
- Högsta förvaltningsdomstolen. (2016). Mål nr 2047-14. <https://www.domstol.se/globalassets/filer/domstol/hogstaforvaltningsdomstolen/2016/mal-nr-2047-14.pdf> (Hämtad 2 maj 2026)
- Högsta förvaltningsdomstolen. (2022). Mår nr. 798-21. <https://www.domstol.se/globalassets/filer/domstol/hogstaforvaltningsdomstolen/2022/notiser/hfd-2022-not.-20.pdf/?utm> (Hämtad 19 maj 2026)
- International Energy Agency (IEA). (2021). *The Role of Critical Minerals in Clean Energy Transitions Analysis*.
- International Renewable Energy Agency (IRENA). (2022) *Critical Materials for the Energy Transition: Rare Earth Elements*.
- José Rodrigues dos Santos. (2021). How Im (Moral) Is the “Nimby” Stand? Elements to the Ethics of “Environmental” Conflicts. I *Advances in Geoethics and Groundwater Management : Theory and Practice for a Sustainable Development*, redigerad av Manuel Abrunhosa, António Chambel, Silvia Peppoloni, och Helder I. Chaminé. Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-59320-9_16.
- Länsstyrelsen Jönköpings län. (2025). *Yttrande angående ansökan om bearbetningskoncession för området Norra Kärr K nr 2 i Jönköpings kommun, Jönköpings län*. BS 22-1321-2024.

- Länsstyrelsen Östergötlands län. (2025). *Yttrande angående ansökan om bearbetningskoncession för området Norra Kärr K nr 2 i Jönköpings och Ödeshögs kommuner.*
- Lantbrukarnas riksförbund Jönköping & Östergötland. (2025). *Synpunkter rörande Greenna Mineral ABs ansökan om bearbetningskoncession och miljökonsekvensbeskrivning för Norra Kärr K nr 2.*
- Menegaki, Maria., och D. Kaliampakos. (2014). Dealing with NIMBYism in Mining Operations. I *Mine Planning and Equipment Selection*, redigerad av Carsten Drebenstedt och Raj Singhal. Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-02678-7_138.
- Naturskyddsföreningen (2015). *Mineralpolicy.*
https://cdn.naturskyddsforeningen.se/uploads/2021/05/11103156/mineral_Policy_0.pdf
- Naturskyddsföreningen i Jönköpings & Östergötland. (2025). *Synpunkter på ansökan om bearbetningskoncession gällande gruva i Norra Kärr.*
- Norra Kärrs Vänner. (2025). *Yttrande på ansökan av Greenna Mineral för bearbetningskoncession av föreningen Norra Kärrs Vänner.*
- Rodríguez-Pose, Andrés, & Federico Bartalucci. (2024). The Green Transition and Its Potential Territorial Discontents. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society* 17, nr 2: 339–58. <https://doi.org/10.1093/cjres/rsad039>.
- SFS 1991:45 *Minerallag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/minerallag-199145_sfs-1991-45/
- SFS 1998:808 *Miljöbalk*.
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/
- SFS 2024:325. *Lag om ändring i minerallagen (1991:45)*. Utfärdad 30 maj 2024.
<https://svenskforsfattningssamling.se/sites/default/files/sfs/2024-05/SFS2024-325.pdf>
- Sjöqvist, Axel Stig Leo. (2021). *Ample Rare Elements: A Geochemical Anomaly in the Earth's Crust at Norra Kärr*. <http://hdl.handle.net/2077/69728>.

- Sveriges Geologiska Undersökning (SGU). (2025). *Hur en gruva blir till*.
<https://www.sgu.se/mineralnaring/mineralnaring-och-samhalle/hur-en-gruva-blir-till/>
(Hämtad 20 april 2026).
- Sveriges Geologiska Undersökning (SGU). (2023). *Sällsynta jordartsmetaller*.
<https://www.sgu.se/mineralnaring/kritiska-ravaror/lree/>. (Hämtad 07 maj 2026).
- Wood Hansen Oskar, & van den Bergh, Jeroen. Environmental problem shifting from climate change mitigation: A mapping review. *PNAS Nexus* 3, nr 1 (2024): pgad448.
<https://doi.org/10.1093/pnasnexus/pgad448>.
- Wolsink, Maarten. (2000). Wind power and the NIMBY-myth: institutional capacity and the limited significance of public support. *Renewable Energy* 21, nr 1: 49–64.
[https://doi.org/10.1016/S0960-1481\(99\)00130-5](https://doi.org/10.1016/S0960-1481(99)00130-5).

Bilaga 1: intervjumall

Först vill jag bara berätta syftet med min studie: *Syftet med studien är att analysera hur olika aktörer motiverar stöd för respektive motstånd mot en potentiell gruva i Norra Kärr. Studien fokuserar särskilt på hur argument kopplade till den gröna omställningen och behovet av kritiska råvaror ställs mot argument om miljöskydd och bevarande, samt hur risker och värden kopplade till natur, vatten och lokal miljö formuleras av olika aktörer.*

Sen vill jag också poängtera att deltagandet är frivilligt och om du vill kan jag maska eventuella namn osv i mitt arbete eller skicka potentiella citat. Hur känner du kring det?

Jag kommer också att spela in intervjun och måste därför fråga om det är okej?

1. Kan du kort beskriva din roll, hur länge du har haft din roll, och hur du eller din organisation är involverad i frågan om Norra Kärr?
2. Hur ser du eller din organisation på en eventuell gruva i Norra Kärr? (kommentar; i fråga om myndigheter så ska ju de i regel vara opartiska så de kommer nog inte ta ställning till gruvan)
3. Vilka är enligt dig de största möjligheterna och största utmaningarna i koppling till gruvan?
4. Vilken roll anser du att utvinningen av mineraler spelar i den gröna omställningen?
5. Hur ser du på argumentet att gruvan i Norra Kärr kan bidra till den gröna omställningen? Hur viktigt är det att dessa mineraler utvinns i Sverige eller Europa?
6. Hur ser du på riskerna för natur, vatten och lokal miljö i koppling till Norra Kärr?
7. Hur tycker du att man bör väga behovet av kritiska mineraler mot skydd av natur och miljö i ett fall som Norra Kärr?
8. Hur resonerar du/ni kring konflikten mellan global klimatnytta och lokal miljöpåverkan?
9. Hur ser du/ni på argumenten mot de som har en annan uppfattning i frågan?
10. Finns det något i deras argument som du/ni tycker är relevant eller viktigt att ta hänsyn till?
11. Hur tror du att frågan om Norra Kärr kommer utvecklas vidare?
12. Är det någon du tycker jag borde intervjua härnäst?

Hade det gått bra att jag kontaktar dig om jag har fler frågor senare?

Notering: transkriberingar kan begäras ut